

Mansholtlezing WUR: 5 dilemma's over toekomstig landgebruik in EU

nieuws

Onderzoekers van de Wageningen University & Research (WUR) hielden op 6 november de Mansholtlezing 2024 in Brussel. Ze presenteren vijf dilemma's over landbouw en voedsel in relatie met klimaat en biodiversiteit die het toekomstig landgebruik in Europa sterk bepalen. Hapklare oplossingen bieden ze niet, voer voor debat des te meer.

8 NOVEMBER 2024

Lees meer over:

europa

grond

toekomst

Land is een eindige hulpbron waar zowel boeren, natuurbeheerders, woningbouwers, energieproducenten als recreanten gebruik van willen maken, stelt Dr. Sjoukje Heimovaara, voorzitter van de Raad van Bestuur van WUR, in de lezing. Als we het gebruik van fossiele brandstoffen afbouwen, zullen de grondclaims voor materialen en chemicaliën voor de biobased economy toenemen. Bovendien wil de EU de voedselzekerheid vergroten, meer natuurgebieden aanwijzen en de klimaatdoelen halen. Daarom moeten Europese beleidsmakers een aantal keuzes maken over het toekomstig landgebruik.

Dilemma 1: In welke mate moet de EU zelfvoorzienend worden op gebied van voedsel en biomassa?

De EU heeft een hoge voedselzekerheid als we kijken naar de beschikbaarheid van voedsel, maar daarbij is de EU sterk afhankelijk van geïmporteerde grondstoffen zoals meststoffen, energie en veevoer. De EU zou zelfvoorzienend kunnen worden door zelf meer eiwitgewassen en oliehoudende zaden te produceren, maar dan moet het gebruik van biomassa voor brandstof en veevoer aan banden worden gelegd en moet ook het consumptiepatroon in Europa veranderen. De eerste uitdaging is om zelf voldoende energie en meststoffen te produceren. De tweede uitdaging is welke besluitvorming we nodig hebben om dat te realiseren.

Dilemma 2: wat is de rol van de veehouderij in Europa?

De veehouderij levert voedzaam en hoog gewaardeerd voedsel en is van groot belang voor karakteristieke landschappen in de EU, maar de omvang van de veestapel heeft grote nadelige gevolgen voor mens, klimaat, milieu en biodiversiteit. Ook is er groeiende aandacht voor dierenwelzijn en speelt de vraag of het gerechtvaardigd is om dieren te houden en te doden ten behoeve van de mens.

Om de ecologische impact te verminderen, zou de veehouderij zich meer kunnen richten op benutten van grondstoffen en afvalstromen die niet concurreren met de menselijke voedselconsumptie, waarbij mogelijk ook de consumptie van dierlijke eiwitten moet afnemen.

Dilemma 3: komen er klimaat- en natuurdoelen op maat voor lidstaten of gedeelde doelen voor EU als geheel?

De Europese klimaatwet heeft concrete doelen gesteld om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Gaan we die klimaatdoelstelling per land opleggen of gaan we koolstofbudgetten tussen de lidstaten verhandelen? Deze keuze kan grote gevolgen hebben voor de landbouw- en natuurontwikkeling in de lidstaten. Aangezien natuur en biodiversiteit niet gelijkmatig verdeeld zijn over de lidstaten, zouden specifieke kwaliteiten van een land of gebied een rol kunnen spelen in de handel in klimaatbudgetten.

Dilemma 4: op welke schaal kunnen we voedselproductie combineren met natuurherstel?

Er zijn veel mogelijkheden om de productie van voedsel en biomassa te combineren met natuur- en klimaatdoelen, maar alle maatregelen hebben een effect op het landgebruik. De ambities van de EU op het gebied van voedselzekerheid, biodiversiteit en broeikasgasemissies kunnen daarom leiden tot concurrerende claims op land. Wat moet dan prioriteit hebben en hoe pakken die keuzes uit op het niveau van een lidstaat of de EU als geheel?

Dilemma 5: in hoeverre willen we het consumentengedrag sturen?

Het consumentengedrag heeft een aanzienlijke invloed op klimaat, milieu, biodiversiteit en volksgezondheid en er is een verschuiving naar duurzamere consumptiepatronen nodig. Publieke sturing van onze consumptie, vooral van voeding en mode, is echter een delicate kwestie, want consumenten hebben nu keuzevrijheid. Toch is er ook maatschappelijke steun voor overheidsinterventies voor duurzamere consumptie. De vraag is: willen we dat en hoe ver willen we gaan in deze sturing?

De vijf dilemma's zijn allemaal met elkaar verbonden en keuzes in het ene dilemma kunnen de andere keuzes beïnvloeden of beperken.

De Mansholtlezing is gebaseerd op een rapport van de Wageningse onderzoekers Theun Vellinga, Petra Berkhout, Jeanne Nel, Tom Schut, Harriette Bos en Floor Geerling-Eiff. De onderzoekers adviseren om deze issues in een 'veilige en rechtvaardige onderhandelingsruimte' te bespreken die meerdere toekomstperspectieven mogelijk maakt.

Bekijk de Mansholtlezing 2024 hier vanaf 14.45.

Eerder formuleerde WUR zes dilemma's voor een nieuwe visie op landbouw, voedsel en natuur in Nederland, [Zes knopen doorhakken voor een nieuwe visie op landbouw, voedsel en natuur - WUR](#)

Bron: WUR

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1030 Schaerbeek

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

© 2025 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra